

Jemma já hausar

KLIPPEØEN

Nr. 5

December-Januar 2025-26

Årg. 84

Foto: Maya Hiert Petersen

Vige Havn i Svaneke ligger fint under et tykt lag sne. Den rolige stemning fanger vinterens stille greb om Bornholms klippekyst. Bliver den kommende vinter mon lige så streng?

DE BORNHOLMSKE HJEMSTAVNSFORENINGER

København · Hillerød · Roskilde · Fyn · Jylland

HUSK AT MELDE ADRESSEÆNDRING. En hel del eksemplarer af Klippeøen kommer retur med ”adressaten ubekendt”. Postvæsenet finder ikke ny adresse, så det er vigtigt, at medlemmer melder adresseændring til foreningens kasserer.

Bornholmerforeningen for Hillerød og omegn

bornholmerforeningen-hillerød.dk

Formand: Jørgen Dam,
Hillerødvejen 9,
3480 Fredensborg,
mobil: 4063 7526,
mail: jorgen.dam@mail.dk

Kasserer: Bente Jakobsen,
Rytterstien 2, 3400 Hillerød,
tlf. 5122 7452, mail:
bente-finn@jakobsen.mail.dk

Bornholmerforeningen for Roskilde og omegn

roskildebørnholmerforening.dk

Formand: Niels Jørgen Jørgensen,
Lundevej 2, 4030 Tune,
tlf. 6177 4856, mail: formand@
roskildebørnholmerforening.dk

Kasserer: Eskil Holm,
Mårhaven 3, 4000 Roskilde,
tlf. 2344 3698,
mail: eskil.holm@mail.dk

Bornholms Hjemstavnsforening 2000 (Jylland)

bornholmshjemstavn-jylland.dk

Formand: Poul-Erik Nilsson,
Plantagen 22, 8400 Ebeltøft,
tlf. 5130 9567,
mail: oebo48@mail.dk

Kasserer: Anette Havmøller
Bärtel, Vermundsvej 35,
8370 Hadsten, tlf. 2057 4622,
mail: njbahb@hotmail.com

Bornholms Hjemstavnsforening København af 1942

bornholms-hjemstavnsforening-kbh.dk

Formand: Marianne Bay Hansen
Bygaden 53, Hellested,
4652 Hårlev, tlf. 2167 9348,
træffetid på tlf. kl. 16-19,
mail: mbh53@outlook.com

Kasserer: Bent Christiansen,
Sognevangen 2 A, Sengeløse,
2630 Taastrup, tlf. 2264 3604
mail: 1bent@c.dk

Poul Aalborg Hansen,
Bygaden 53, Hellested
4652 Hårlev, tlf. 2095 8526

Georg Mogensen,
Højstrupparken 35, 1.th.,
2625 Vallengård, tlf. 2667 0836
Poul Højegaard, Leen C. 1. 2. sal,
dør 3, 2630 Høje Taastrup,
tlf. 4015 2889

Aase Jacobsen, Bogtrykkervej 41,
4. tv, 2400 Kbh. NV,
tlf. 2982 3914

Henning Rasmussen, Nyvej 87,
3. mf, 2620 Albertslund,
tlf. 2121 8598

Gyrithe Varachob,
Smakkegårdsvej 83, st. tv.
2820 Gentofte, tlf. 2810 8898

Kitt Gertin Pedersen
Vodroffslund 3. 1. tv.
1914 Frederiksberg, tlf. 3026 1859

Hjemstavnsforeningen Bornholmerklubben Fyn af 1982

www.bornholmerklubben-fyn.dk

Formand: Finn Mortensen,
Rosenvænget 6, 5540 Ullerslev,
tlf. 5184 9875, mail:
i_mortensen@hotmail.com

Kasserer: Rita Piil,
Kogtvedvænget 9E,
5700 Svendborg, tlf. 2449 0175,
mail:
kasserer@bornholmerklubben-fyn.dk

Hjemstavnsbyen

hjemstavnsbyen.bookhus.dk

Formand:
Jørgen Dam, Hillerødvejen 9,
3480 Fredensborg,
mobil 4063 7526, mail:
formand@hjemstavnsbyen.dk

Administrator:
Hans-Jørn Green,
Solvej 39, 3330 Gørlose,
tlf. 3035 5025, mail:
adm@hjemstavnsbyen.dk

Kasserer: Kim Rohde Mogensen
Rødvig Alle 19,
2650 Hvidovre, tlf. 3131 3060,
mail: kass@hjemstavnsbyen.dk

Inspektør i Svaneke:
Lene Smidt, tlf. 2442 6296

Klippeøen

Ekspedition: Lilly Gertsen, adm@klippeoen.dk

Ansvar. redaktør: Marianne Bay Hansen, redaktor@klippeoen.dk

Produktion: Hakon Holm ApS, Rønne

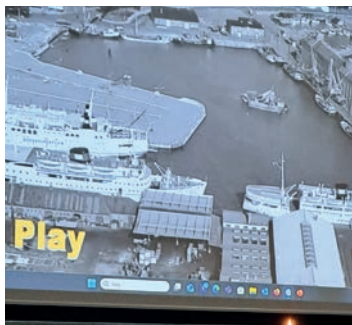
KØBENHAVN

Bornholms Hjemstavnforening af 1942
www.bornholms-hjemstavnforening-kbh.dk

I gang igen...

Så kom vi godt i gang med efterårets arrangementer.

Vi startede op med bankospil den 5. oktober '25 og så foredrag den 19. oktober '25, hvor Jørgen Dam kom og fortalte om 66-bådene. Ca. 30 af vores medlemmer var mødt op til arrangementet.

Her fik de en hyggelig og interessant eftermiddag. Først blev der vist en film om bådene, hvorefter Jørgen fortalte mere om 66-bådene, og der var også tid til at stille og få svar på spørgsmål.

FOREDRAG

25. januar 2026, kl. 13.00 har vi fornøjelsen at få besøg af Alex Speed Kjeldsen, der vil komme og fortælle lidt om det bornholmske sprog og underholde med dette. Og der bliver også tid til at man kan stille spørgsmål.

Vi får også et kort besøg af administrator Hans-Jørn Green fra hjemstavnsbyen, som kort vil fortælle om

booking-systemet omkring leje af husene.

Prisen er 100 kr. pr. person. Vil man deltage, er der tilmelding til Gyrithe Varachob på tlf. 2810 8898, senest den 11. januar 2026. Betaling på mobile-pay 686820 eller kontonr. 2112-7554606061 ved tilmelding, som er bindende.

Husk at opgive jeres medlemsnr.

STIFTELSESFEST

22. februar 2026, kl. 13.00 der løber vores stiftelsesfest af stablen, og vi håber, du møder op og deltager i festligt lag sammen med os og får en dejlig eftermiddag med god mad, underholdning og møde med andre medlemmer.

Der er også mulighed for at få sig en singom. Peter Smed Madsen kommer og spiller samt underholder os.

Der bliver serveret en menu bestående af:

Glaseret skinke med brunende kartofler, hvide kartofler og stuvet spinat.

Dessert: Pære Belle Helene.

Kaffe og the.

Nyt fra bestyrelsen

Så er det tid til at sætte kryds i kalenderen, da vi snart skal have afholdt vores årlige generalforsamling. Det er søndag den 22. marts 2026, mere om dette i næste blad af Klippeøen.

Vil man gerne have noget med på generalforsamlingen, skal det være formanden i hænde senest 14 dage inden. En forudsætning for deltagelse er, at man har betalt sit kontingent for 2026.

Et opråb til jer medlemmer:

Kom og støt op omkring vores arrangementer! Vi vil gerne være lidt flere til vores banko- og hyggeeftermiddage. I er også velkomne til at komme med forslag til, hvad vi kan foretage os.

Til sidst vil bestyrelsen og jeg gerne ønske jer alle en rigtig

glædelig jul og et godt nytår!

Håber vi ses.

Formand

Marianne Bay Hansen

Dødsfald

På vegne af fam. Fagerlund er vores medlem Jørgen Fagerlund, Jyderup afdød ved døden 4. august 2025.

Æret være hans minde.

Ønsker du/I at deltage er prisen kr. 300,00 per. person. Så tilmelder man sig hos Gyrithe Varachob, tlf. 2810 8898 senest 1. februar 2026. Betaling ved tilmelding via mobile-pay 686820 eller kontonr. 2112-7554606061. Tilmelding er bindende, og husk at opgive jeres medlemsnr. Vel mødt!
Bestyrelsen

DECEMBER 2025

60 år. 5. december: Thomas Kofoed Madsen, Aalborg. Født i Østermarie.

75 år. 7. december: Yvonne Riis, København SV. Født i Svaneke.

80 år. 11. december: Else Risum, Bagsværd. Født i Holstebro.

80 år. 14. december: Jane Merethe Jørgensen, Kalundborg. Født i Rønne.

80 år. 15. december: Edgar Aggerholm Olsen, Nykøbing Falster. Født i Allinge.

70 år. 15. december: Jorgen Dreyer Larsen, Lyngby. Født i Kongens Lyngby.

50 år. 17. december: Marie Wichmann Larsen, Svaneke. Født i Neksø.

60 år. 17. december: Michael Hansen, Brønderslev. Født i Svaneke.

65 år. 17. december: Anette Melvang, Svaneke. Født i Aalborg.

85 år. 21. december: Anny Kofoed-Larsen, Rødovre. Født i Klemensker.

80 år. 21. december: Elise Kogi, Vanløse.

30 år. 23. december: Olivia Nybo Sørensen, København NV. Født København.

70 år. 23. december: Annette Larson, Kastrup. Født Frederiksberg.

85 år. 25. december: Asbjørn Ipsen, Slangerup. Født i Vestermarie.

50 år. 30. december: Jannie Ingemann, Køge.

JANUAR 2026

65 år. 1. januar: Elsebeth Sommer, Gedved. Født i Gedved.

60 år. 3. januar: Knud Sonne Løvgreen, Søborg.

80 år. 5. januar: Irene Friis-Rasmussen, Virum. Født i Østerlars.

75 år. 5. januar: Hans Christian Kure Frederiksen, Frederiksværk. Født i Frederiksværk.

70 år. 5. januar: Sean Bisgaard, København S. Født i København.

65 år. 7. januar: Sheelagh Maria Pihl Bisgaard, Frederiksberg.

75 år. 12. januar: Anna Lisbet Edinger Plum, Lyngby. Født Frederiksberg.

80 år. 15. januar: Edmund Campion, Stege. Født i Stege.

75 år. 18. januar: Eva Rasmussen, Brønshøj. Født Frederiksberg.

40 år. 23. januar: Linda Betine Marcher, Slangerup.

50 år. 24. januar: Susanne Bech, Ballerup. Født i Gentofte.

80 år. 24. januar: Poul Højegaard, Taastrup. Født i Årsdale.

75 år. 29. januar: Inger Sørensen, Viby Sjælland.

Nye medlemmer

Velkommen til

35 nye medlemmer:

Ingrid Kofoed, Rønne
Mette Kure, København K
Malene Storm Hjorth, Kastrup
Irene og Hans Henrik Fintz, Greve
Astrid Kristensen, Herlev
Ann-Merethe Bryder, Slangerup
Lone Häckert, Farum
Per Häckert, Frederiksberg
Tom Hjort, Hornbæk
Diane Westh, Frederikssund
Keld Urban Olsen, Roskilde

Aase Lunbye, Bagsværd
Tomme Truelsen, Vanløse
Jane Nielsen, København S
Vicky Stokbæk, Herfølge
Gert Holm-Petersen, Ballerup
Ulla Eckardt, Sorø
Ellias Nilsson, Helsingør
Hanne Hvidt, Virum
Ulrik Bohse, Søborg
Johanna Jonsdottir, Frederiksberg
Hanne Lykke Kastrup
Silke Baltzer Price, Roskilde
Kirsten Egsgaard, Vanløse

Palle Jørgensen, Kastrup
Kirsten Jagtboe, Herlev
Flemming Munk, Solrød Strand
Eva Agnete Oppeermann, Stege
Parthia Ghaziani, København V
Signe Møller Petersen, Køge
Karen Bue Pedersen, Frederiksberg
René Lambrecht Holm-Jørgensen,
Kirke Eskilstrup
Kasper Bodenhoff Jensen,
København S
Nanna Bodenhoff, København S

AKTIVITETSKALENDER

FORÅRET 2026:

Søndag 4. januar: Banko
Søndag 25. januar: Hygge/foredrag
Søndag 8. februar: Banko
Søndag 22. februar: Stiftelsfest
**Alle aktiviteter foregår kl. 13 i
Frihedens Idrætscenter,
Hvidovrevej 446, Hvidovre.**

MEDLEMSKONTINGENT 2026

Bornholms Hjemstavnsforening København af 1942

Medlemskontingent 275.00 • Pensionister 175.00

Betales senest 15. marts 2026

Mobile pay 68 68 20 eller Nordea 2112-7554606061

Husk medlemsnummer

Godt Nytår!

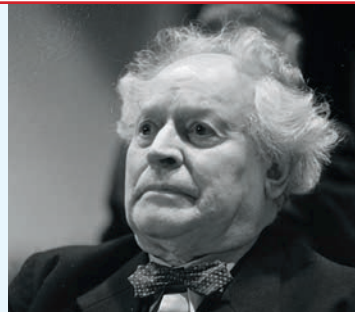
Spørgsmål kontakt Kasserer Bent Christiansen på 1bent@c.dk

Martin Andersen Nexø, 1869-1954 ...

... var eftermiddagens emne, da vi 5. oktober havde besøg af Ingrid Kofod Larsen, som holdt et meget levende og interessant foredrag. Ingrid er født og opvokset i Klemensker. Ingrid blev udlært hos Skibsmæglerfirmaet Plum, Møller og Skovgaard, og dagen efter hun var udlært tog hun "over", og her uddannede hun sig til skolelærer. Ingrid kom tilbage til Bornholm igen, blev skolelærer på Hasle Skole, og da den lukkede, flyttede hun med til Kongeskærs skolen. Nu er Ingrid forperson for Martin Andersen Nexø's mindestuer i Nexø.

I Martin Andersen Nexø's romaner og noveller har han brugt sine

egne erindringer og fået gjort dem til en del af fortællingerne. Han er født på Christianshavn i en fattig familie, og opvæksten var præget af faderens alkoholisme. I 1877 flyttede familien til Nexø på grund af arbejdsløshed, og faderen fik arbejde som stenhugger og brolægger. Martin er nr. 4 i en søskendeflok på 10, og efter 6 års skolegang arbejdede han som vogter- og røgterdreng og kom så i lære som håndskomager i Rønne. Her fik han mulighed for at dyrke sine litterære interesser og var heldig at komme på højskole, først på Bornholm (som nu er Østermarie Brugs), og senere på Askov Højskole.

Martin Andersen Nexø var gift 3 gange, fik 10 børn, og da det yngste barn blev født i Stenløse, hvor forfatteren boede sammen med sin 33 år yngre hustru Johanne, var han 69 år. Han blev æresborger i Dresden i 1953 og i Nexø i 1996.

Stor tak til Ingrid for en herlig eftermiddag.

Enj Gammal âria om denj Borringholmska Flagginj

Ded e ju søddan, a dær va vikinger som sajlde ud frå Bornholm for å røva å stjæla frå anra folk.

Nonna å desse sajlde te Middelhavet å dær ble di kjænda. En udå vikingarna – kanjsje en pibel – hadde lavad en døg, som va farvader rø, å på denj døgginj va dær lavad enj Tors-Hammer i grønt. Så når a vikingarna gjikke i lan vcer Middelhavet, så vårde ded ønte længe a ajle løv væk, når a de så denj rø døgginj me enj grøner Torshammar – å så vaed ju læt for vikingarne a ta va de ville hå.

Då de mente a nu hadde de fæd nok, så sajlde de jem ijen norpå i Atlanterhavet, men då de kom te Skagen, så møtte de ju enj fiskara, å hanj fortalde dom, a de skujle passa majet på, når a de kommer mod Øresund. Dær hadde kommed enj fârljer Kar te Danmark – hanj hed Hårald – fortalde karinj, å hanj hadde iijnförd nåed som hanj kalde for Kristendom.

De Kristne trodde så ønte på Odin å Tor, å ves a de møtte nåjn me majen gujl å søl å anra værdier, som trodde på Odin å Tor, ja så tau de alt å værdi, å slo de anra ijæl. Enj skujle tro på Korset som va tajned på Kristendom. Nu va dær enj ombord på Vikinga-Sjeved som va tresker å hadde goa ideer, å så fikje ideen, a enj kunje ju tåenj bedda å TorshammerSkaftet å sætta på TorshammerHaud – så fikje enj ju nåed som kunje ligna ed kors – å ded gjore de så.

Nu sajlde vikingarne frå Bornholm, stille å freddelit forbi Kjøenhaun, å ajle vinkada te dom å de va vænlia, for Vikingarne førde ju enj flag me kors på, å så kunje de ju ønte varra anjed end kristna. Så de kom jem te Bornholm å lævde då i monga år for de va ju majed ræja me alt frå Middelhavet ... Dæmmeså.

/genfortalt af Niels Jørgen Jørgensen

Bestyrelsen ønsker alle medlemmer en rigtig glædelig jul og et godt nytår og på gensyn til generalforsamlingen søndag 22. februar kl. 13.00. Nærmere herom i næste nr. af Klippeøen, der udkommer ult. januar 2026.

Fødselsdage

Vi ønsker tillykke til:

Hans Jørn Kjøller, Holbæk,

80 år den 3. december

Elisabet Frederiksen, Vordingborg,

85 år den 6. februar

HILLERØD

Bornholmerforeningen for Hillerød og Omegn

www.bornholmerforeningen-hillerød.dk

Efterår 2025

Ved efterårets arrangementer har temaet drejet sig om skibe og Østersøen. Vi var på Skibsfartsmuseet i Helsingør, hvor vi fik en rundvisning og så billeder af sunkne skibe.

Det var en meget flot udstilling, og vi havde en god guide, som fortalte os om de udstillede billeder. Vi rundede af med en frokost med øl og en skarp på Borgerkroen.

Derefter fik vi et fremragende foredrag om de flygtninge, der blev sænket i deres skibe ved Christiansø af russerne i dagene efter afslutningen på 2. verdenskrig. Den historie har journalisterne Anna Hjorth og Kirstine Christensen sat sig for at afklare. I næsten ét år har de brugt masser af tid på at opklare mysteriet.

Det var en dramatisk historie, som ikke kunne undgå at påvirke alle 70 medlemmer. Også dengang begik Rusland (Sovjetunionen) krigsforbrydelser. Ikke meget har ændret sig.

Fyrmester Niels-Jørn Jensen.

I oktober fik vi historien om havarier ved Bornholm. Det var Niels-Jørn Jensen, fyrmesteren, som fortalte. Han er en spændende historiefortæller, og har været hos os ved en tidligere lejlighed.

Han har samlet en lang liste om havarier ved Bornholm gennem tiden, og han fortalte om dramatiske

strandinger og søfolkenes tro, og om det håb og den længsel, der bæres af dem, der venter derhjemme. Igen var vi næsten 70 medlemmer samlet.

Ja, havet omkring os har alle dage været en farlig arbejdsgiver, der kræver sine ofre.

Se evt. mere på vores hjemmeside.

Anna Hjorth og Kirstine Christensen.

De næsten 70 fremmødte medlemmer lyttede opmærksomt.

11. januar:

"Bornholmerne – et folkefærd for sig?"

Pensioneret seniorforsker Thorkil Thorsen bor i Svaneke og er bl.a. kendt som skribent i Bornholms Tidende, hvor han f.eks. har fundet og skrevet om de gamle klassekammerater fra Rutsker skole. Senest er han gået på jagt efter den bornholmske identitet.

I en artikelserie i løbet af sommeren 2025 skriver han om spørgsmålet: "Hvad er en bornholmer?"

I sin research har Thorkil bl.a. været forbi og tale med vores bornholmerforening.

Thorkil Thorsen kommer og han vil fortælle os om, hvad det vil sige, at være bornholmer. Dagens tema er "Bornholmerne – et folkefærd for sig?"

Vi ses den 11. januar kl. 14.00 i Grønnegadecentret, Grønnegade 15 i Hillerød. Kaffen koster kr. 60 for medlemmer og kr. 75 for øvrige.

Vi vil gerne have tilmelding til Bente Jakobsen senest den 8. januar. Tlf.: 5122 7452, e-mail: bente-finn@jakobsen.mail.dk

Thorkil Thorsen

Hjertelig velkommen til nye medlemmer

Vi byder hjertelig velkommen til nye medlemmer. Vi glæder os til at se jer til vores arrangementer.

Helle Uttenthal Israelsen,
Kildevænget 38, Skævinge.
Født Dueodde.

Inger Nielsen, Tornebakken 6,
Blistrup, født i Snogebæk
Martin Pauk, Ryttervænget 35,
Farum. født i Hasle
Britt Munk Petersen,
Bakkesvinget 16, Hillerød
Hanne Christensen,
Ullerødvej 16B, Hillerød

Fødselsdage

Vi ønsker hjertelig tillykke med den runde dag.

75 år den 10/11, Steen Mortensen,
Båstrupvej 519, Fredensborg.

85 år den 1/12, Bjarne Bak, Sommerlystvej 5, Gilleleje.

80 år den 10/12, Tove Samuelson Andersen, Englystvej 14, Frederikssund.

85 år den 8/01, Bjarne Emil Jensen, Stengårdsalle 225, Søborg.

80 år den 28/01, Anne Birgitte Hansen, Forelvej 30, Allerød.

75 år den 24/01, Hasse Thornberg, Frederikshave 12, Hillerød.

75 år den 27/01, Bodil Beck Olesen, Smedelundsgade 9, Holbæk.

15. februar:

NaturBornholm

Vi har en aftale med den nye direktør for Naturbornholm, Kim Koch-Hansen.

Han kommer til Hillerød den 15. februar og fortæller os om planerne for det store oplevelsescenter og turistattraktion lige ved Aakirkeby. Den har nu eksisteret i mange år og de fleste af os har været der, men nu er der mulighed for at blive helt opdateret før turen igen går til Bornholm. Vi får sikkert noget at vide, som vi ikke vidste før.

Vi ses den 15. februar kl. 14.00 i Grønnegadecentret, Grønnegade 15 i Hillerød. Kaffen koster kr. 60 for medlemmer og kr. 75 for øvrige.

Vi vil gerne have tilmelding til Bente Jakobsen senest den 10. februar. Tlf.: 5122 7452, e-mail: bente-finn@jakobsen.mail.dk

22. marts:

Generalforsamling

Mere herom i næste nummer.

Bog og foredrag:

Fra strandliv til skyttegrav

Den 19. april kommer Peter Mose til Hillerød og fortæller om sin nye bog. Læs mere på side 13.

Kontingent 2026 Hillerød

Hvis du er medlem i foreningen her i Hillerød, så skal du betale kontingent til nedenstående kontonummer. Kontingentet er hævet en smule fra sidste år.

Medlem 325 kr., pensionister 275 kr. Betalingen foretages via netbank til Nordea Bank, Reg.nr. 2276 konto nr. 010 573 5203.

Husk at oplyse medlemsnummer og navn ved indbetaling. Sidste betalingsdato 31. januar 2026.

FYN

Hjemstavnsforeningen
Bornholmerklubben Fyn af 1982
www.bornholmerklubben-fyn.dk

Dialektaften

Fredag den 10. oktober slap en del af vore medlemmer for at lave aftensmad, for denne dag kunne man starte en hyggelig aften med spisning af dejlig pålægsskål, inden Alex Speed Kjeldsen gik i gang med at snakke bornholmsk. Alex Speed Kjeldsen er sprogforsker på Københavns Universitet, men er nok mest kendt for sit arbejde med den

kender og måske ejer. Alex viste eksempler på, hvad den nye udgave kan – bare med nogle få klik med musen. Desværre går der nogle år, inden den bliver færdig, men man kan læse meget mere om projektet, hvis man søger på *Den bornholmske ordbog* på nettet. Alex arbejder også på at lave en støtteforening for projektet, så man kan få midler til at ansætte folk

Alex Speed Kjeldsen fortæller.

Der var tilfredshed med traktementet.

bornholmske ordbog, for sine bogudgivelser og for alle de ting med bornholmsk tekst, som man bl.a. kan købe i "Pærsker Brøgs".

De stakkels medlemmer, som ikke behersker det bornholmske sprog, måtte spidse ører denne aften, for Alex fraveg ikke sin bornholmske dialekt, da han fortalte. Først om arbejdet med den digitale bornholmske ordbog. Arbejdet med den bornholmske ordbog har ligget i dvale siden 1947, men ordbogsprojektet blev genoptaget i 2019, og dette arbejde skal føre frem til en meget omfattende digital udgave af ordbogen, som er mange gange større end Espersens gamle, bornholmske ordbog fra 1908, som mange nok

til at gøre arbejdet færdigt. I øjeblikket er der en del frivillige, der arbejder på projektet foruden Alex selv.

Vi fik også læst op fra nogle af Alex' bogudgivelser. Han har bl.a. oversat nogle af Martin Andersens tekster, udgivet nogle Bågsier fra avisen, oversat fem af H. C. Andersens eventyr og har lige lavet en ny bog sammen med bladtegneren Wilumsen med Flåuan Kål.

Tak til Alex for en meget interessant aften, hvor der også blev tid til kaffe og småkager samt lidt hyggesnak. Der var også mulighed for at købe nogle af Alex' bøger. Også tak til dem, der greb viskestykkerne og hjalp til med opvasken, da opvaskemaskinen var gået i stykker.

Fødselsdage

- 85 år**, den 16. november: Bjarne Rohde, Dragebakken 17, 5250 Odense SV.
- 85 år**, den 19. november: Rita Lundbirk, Skalbjergrvej 12, 5230 Odense M.
- 85 år**, den 21. november: Ally Nielsen, Ørbækvej 257, 5892 Gudbjerg.
- 80 år**, den 11. december: Claus Møller, Billeshavevej 57, 5210 Odense NV.
- 80 år**, den 13. december: Hanne Ipsen, Haraldsgade 8. 2. th., 5000 Odense C.
- 85 år**, den 25. december: Jytte Vilsgaard, Birkehøj 16, 5700 Svendborg.

Nye medlemmer

Helle Wulff Hansen, Assensvej 17, 5580 Nr. Åby.

Lillian Myhrvold, Brændskovvej 21, 5700 Svendborg.

Birthe Kofoed Mortensen, Klørvænget 38, 5330 Munkebo.

Ib Jakobsen, Klørvænget 38, 5330 Munkebo.

Gurli Klercke, Roesskovsvej 22 C 2. sal, lejlighed 3, 5200 Odense V.

Vi ønsker jer velkommen i klubben og håber at se jer til vores arrangementer.

Dødsfald

Kirsten Madsen er død. Kirsten Madsen har været medlem siden foreningens start. Kirsten Madsen blev 101 år. *Æret være hendes minde.*

Spændende galleri

Godt 30 deltagere havde meldt sig til vores galleribesøg med efterfølgende grill den 31. august. Vejr-guderne var med os, så vi mødtes ved Bobakkerne lige efter dæmningen til Helnæs om eftermiddagen, hvor bestyrelsen overraskede med et glas boblende rosé, inden man kunne gå den lille tur op i bakkerne til en flot udsigt ud over Helnæsdæmningen.

Derefter satte vi kursen mod Galleri Knadring, som er ejet af bornholmeren, Arne Pihl, og hans hustru, Doris, der har samlet på kunst i over 60 år.

*Arne og Doris Pihl fra
Galleri Knadring*

Her startede vi med eftermiddagskaffe med hjemmebag, inden vi blev vist rundt i galleriet og fik fortalt om alt – lige fra parrets opbygning af galleriet, om nogle af billederne, om parfraser, om deres samling af bornholmsk keramik, om deres fri-bolig til ophold for diverse kunstnere og meget andet.

Folk var meget imponerede over den store samling, og da man lige havde sundet sig oven på alle indtrykkene, var det tid til at tænde grillene og få lagt kød på.

Bestyrelsen havde fabrikeret salat, kartoffelsalat og brød, så alle kunne få fyldt maverne med dejlig mad og hovedet med en god snak, hvoraf meget foregik på bornholmsk.

Vi siger mange tak til Arne og Doris for deres gæstfrihed, som alle nød i fulde drag. Vi kan kun anbefale, at man kører en tur derned, hvis man fx har besøg fra Bornholm eller bare har lyst til en lille udflugt. Igen en dejlig dag i selskab med andre bornholmere.

Et interessant liv

Vidste du, at vi har et tidligere folketingsmedlem blandt vore medlemmer? Hvis du har lyst til at høre om et interessant liv, så mød op på Virkedal, Mågebakken 80E, 5250 Odense SV søndag den 25. januar kl. 14.

Her vil et af vore medlemmer, Eva Fatum, fortælle om sit liv. Eva Fatum er født i Østermarie og er uddannet sygeplejerske. Hun fik diverse tillidsposter i Dansk Sygeplejeråd på Bornholm og fortsatte med at være medlem af Bornholms Amtsråd fra 1986-90 og derefter folketingsmedlem i 8 år, valgt for Socialdemokratiet på Bornholm. Dette og meget andet vil hun fortælle om ved et hyggeligt eftermiddagsarrangement med kaffe og kage.

Tilmelding til arrangementet senest den 18. januar til Rita Piil, tlf. 2449 0175 eller Gurli Grønnegaard, tlf. 2261 6705. Betaling for arrangementet, 80 kr., betales ved tilmelding på MobilePay nr. 271866 eller på bankkonto 3914 0001705563. Skriv venligst navn og hvad betalingen dækker.

Eva Fatum

Julefrokost søndag den 7. december

Ja, så må vi jo til det: Julefrokost, selvom man i skrivende stund er kommet ind i en efterårsmåned med sommertemperaturer.

Søndag den 7. december mødes vi klokken 12.30 på Virkedal, Mågebakken 80 E, 5250 Odense SV til årets julefrokost.

Bestyrelsen beder medlemmerne om forslag til retter og fastlægger menuen. Forslag afleveres til Gurli eller Rita ved tilmelding. Det kunne være sjovt, hvis der også

kommer lidt andre retter end de sædvanlige. Men selvfølgelig skal der hverken mangle sildesalat, saltstegte sild eller risalamande. Der aftales levering af menuens retter med medlemmer, der har lyst til at lave en ret. Udgifter betales af forening.

Du bedes medbringe en lille gave til en værdi af 30-40 kr. Vi sørger for, at juletræet bliver tændt, og at vi får delt julegaverne ud.

Prisen for arrangementet er

150,00 kr. for hele traktementet. Der serveres kaffe/te med hjemmebag, og der vil være lotteri med fine præmier til de heldige.

Vand, øl, snaps og vin kan købes. Tilmelding samt betaling til konto 3914 0001705563 eller MobilePay 271866 senest den 26. november til Gurli Grønnegaard, tlf. 2261 6705 eller Rita Piil, tlf. 2449 0175.

Husk at oplyse navn og arrangement ved betaling.

JYLLAND

Bornholms Hjemstavnforening 2000

www.bornholmshjemstavn-jylland.dk

Afholdte arrangementer

For snart lang tid siden – mens det endnu var sommer – var vi igen på besøg i Ebeltoft. Den 9. august mødtes vi hos formanden og startede med at drikke kaffe i haven. Bestyrelsens k'ér havde bagt boller, bagt kage og på stedet frembragt nogle dejlige lagkager. Derefter kikkede vi på fotos i gamle scrapbøger, og læste tilhørende beskrivelser af arrangementer fra foreningens start i år 2000 til 2015. I løbet af årene er det blevet til en del oplevelser med mange glade deltagere. Det fremgår, at tilslutningen i nævnte 15-års periode var større end det er tilfældet nu. Efter fælles beslutning valgte vi derefter at gense slusen ved Øer. Og denne gang var vi så heldige at se slusen i funktion,

Kommende arrangementer

Næste gang, der er mulighed for at mødes, bliver lørdag d. 28. februar 2026, hvor vi afvikler den årlige generalforsamling – sæt kryds i kalenderen. Som vanlig starter vi med spisning for dem, der har lyst, hvorefter vi afvikler selve generalforsamlingen. Flere informationer vil fremgå af den indkaldelse, der følger i næste nummer af Klippeøen og på foreningens hjemmeside. Ellers er det planen, at vi skal have et arrangement i maj måned, men lige nu er der ikke flere informationer.

idet to lystsejlere skulle løftes fra hav-niveau til søens niveau. Søen hvori feriebyen er opført på syv små øer, hvor de fleste huse har egen kajplads. Der blev også tid til at nyde en is ved slusens iskiosk. Tilbage i Ebeltoft blev der tændt op for grillerne i haven. Det medbragte kød blev grillet efter behag og indtaget sammen med dejlige salater. Og der blev skålet – i ligeledes medbragte – drikkevarer. Igen var vi heldige med vejret. Det blev først skyet og mere køligt, da det var ”køre-hjem-tid”.

Og så var det planlagt, at vi d. 27. september skulle besøge Industrimuseet i Horsens – et besøg vi tidligere havde udskudt 2 gange. Men det skulle altså ikke blive ”alle gode gange 3”. Med bare en enkelt tilmelding valgte bestyrelsen at aflyse arrangementet.

For kort tid siden – d. 22. november – mødtes vi til den årlige julekomsammen. Omtale af hvordan det forløb, følger i næste nummer af bladet, der udkommer sidst i januar 2026.

Kontingent 2026

Som vanlig udsendes kontingentopkrævning i sidste halvdel af december. Enten til din mailadresse, hvis vi har den, ellers kommer opkrævningen med post.

Sidste rettidige indbetaling er 15. januar 2026. Overhold venligst fristen og brug foreningens konto: 9570 – 11941737 ved betaling. Begge dele vil kassereren blive rigtig glad for. Og desuden – rettidig indbetaling er en forudsætning for at kunne ansøge om leje af hus i Hjemstavnsbyen.

Fødselsdage

December måned ønsker vi tillykke med fødselsdagen til:

Ove Haslund i Viborg, der fylder 85 år.

I januar 2026 har vi ikke medlemmer, der ”runder”.

Nye medlemmer

Thomas Due Pedersen i Aarhus, født i Aakirkeby.

Anna og Jeppe Hvas Andersson i Skive.

Anne-Mette Holm i Fredericia.

Henrik Søgaard Kofoed i Herning, født i Muleby.

Karin Sonne i Aarhus, opvokset i Svaneke.

Dødsfald

I forbindelse med opdatering af medlemslisten har vi fået information om, at mangeårigt medlem, Kresten Knud Andersen i Hinnerup, afgik ved døden 19. april efter nogen tids sygdom. Æret være hans minde.

Hilsen

Bestyrelsen ønsker medlemmerne en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Salenebugten bød på både sandstrand og badehotel

Af Erik Jensen

"Kære Frøken.

Jeg er nu kommen godt herover uden at blive søsyg, boer herpaa Hotellet, som kunde være bedre, derfor rejser vi hen til Jantzens Hotel i Gudhjem paa Torsdag. Her boer 20 Tyskere og kun 3 danske, det er væmmeligt."

Sådan skrev Dagmar Jacobsen i et postkort en sommerdag i 1910. Postkortet var med foto af Hotel Salene, og selv om ejeren Niels Peter Hansen havde reklameret med det smukkeste beliggende hotel på Bornholm, faldt det altså ikke i Dagmar Jacobsens smag.

Hotellet var ellers næsten nyt. Niels Peter Hansen havde tidligere forpagtet Nylars Præstegård, men i 1905 købte han og hans hustru Thora avlsbrugerejendommen Salenehus.

Herefter byggede han med økonomisk bistand fra sadelmager Hans Frederik Thornberg og købmand Andreas H. Brandt i Gudhjem Hotel Salene. Brandt byggede senere Pension Koch i Gudhjem.

Hotel Salene lå smukt i bugten, og dengang var der den fineste sandstrand.

Det gik hurtigt for den 30-årige Niels Peter, for allerede i maj 1906 søger han en serveringsjomfru og alle slags tjenestefolk til det nye Hotel Salene pr. Gudhjem. I juni kan avislæserne konstatere, at Niels Peter har fået gæstgiverbevilling fra 1. juni til 31. august.

Og så kan tyskerne bare komme. De strømmede til Bornholm i disse år, og det ene nye hotel efter det andet så dagens lys på Nordbornholm. Det var for voldsomt efter mange bornholmeres mening.

Og da Johan Østerbye solgte Hotel Helligdommen til tyske Johan von Colster samme år, som Hans Peter åbnede Hotel Salene, vakte det voldsomt røre. De tyske opkøb og hotelbyggerier på Nordbornholm førte også til oprettelsen af Foreningen Bornholm, som ved opkøb og servitutter kæmpede for at få dansk jord bevaret på danske hænder.

I 1910 udstykkede og solgte Niels Peter Hansen, Salenehus, til Christian Andreas Christensen og kunne dermed betale Trandberg og Brandt de 2.000 kr., som de hver har lånt ham til opførelsen af Hotel Salene.

Alligevel overlod han hotellet til en forpagter, nemlig Sofus Frederiksen, der kom fra en stilling på selveste D'Angleterre i København. Frederiksen inviterer straks bornholmerne til Salene, hvor de er velkomne med madkurv, og der er staldplads, ligesom man kan leje køretøjer.

Hotel Salene blev kun begyndelsen for den driftige forretningsmands bornholmske eventyr. Senere købte han Turisthotellet i Rønne og omdøbte det til Hotel Phønix, ligesom han købte Hasle Badehotel.

Hvordan det videre gik med Hotel Salene kan du læse mere om i næste nummer.

Spøgende bornholmsk sprogbrug

Af Alex Speed Kjeldsen

Emnet for dette nummers sproglige klumme er det, der i ordbøger kaldes "spøgende sprogbrug". Det omfatter bl.a. slangudtryk og spøgende brug af gammeldags ord og udtryk. Bornholmsk Ordbog indeholder en hel del sådanne.

Lad os først se nærmere på en forholdsvis lille kategori af ord for kropsdele. Vi tager den oppefra og ned, men det er værd at fremhæve, at listen langt fra er udtømmende. Lærerne vil sikkert kunne komme i tanke om adskillige andre tilsvarende udtryk.

Øjnene kan kaldes *brikkarna*, når man spøgefuldt siger: *kajn du få brikkarna opp!* Ordet *brikka* betegner ellers en mindre, rund eller firkantet plade eller en spillebrik.

Til ansigtet knytter sig også *ejn brökjæwt*, der kan bruges om tykke, struttende kinder. Ordet kan i øvrigt også betegne en mand med den slags kinder.

Munden kan betegnes som *por-tijn* eller *grödaportijn*.

Halsen kan kaldes for *gålepijnn* (hvilket egentlig referer til drøbelen). Ordet illustreres i Teinnæs' optegnelser fra 1920'erne og 30'erne bl.a. med følgende eksempel: *jå e så hezer i gålepijnn, a jā kajn var-kan gjö æjle gawa*. Ordet kan også bruges, når man vil give udtryk for, at nogen ikke kan synge, idet man så kan sige: *hajn e galijn/forkjerter i gålepijnn*.

Ejn gålepijnn er et andet ord for halsen. Man kan fx sige: *jå e så trawer i gålepijnn*. Ordet betegner egentlig de to finner på halsen af sild plus tunge med gane og gæller samt en del af bugskindet.

Overkroppen kan kaldes for *åu-anred*, hvilket i Bornholmsk Ordbog illustreres med eksemplet *ded*

e ju Stina, jā kajn kjæjnna 'na på åuanred. Som bekendt betegner ordet mere generelt den øverste del af noget, fx den øverste del af et hus og overdelen af en vogn.

Brystet kan kaldes for *brökas-sajn* (eller *brökassan* på Østlandet), hvilket ellers betegner en kasse til opbevaring af brød. Den spøgende brug illustreres i Bornholmsk Ordbog med eksemplerne *hajn hår en årdenti brökassa* og *å gjējn en i brökassan*, altså et stød for brystet.

Armen kan – hvis den er buttet og sidder på et lille barn – kaldes for *en armpölsa*. Spøgende kan samme betegnelse bruges om en fyldig kvindearm.

Maven kan – navnlig hvis den er stor – kaldes for *en pæmpa*, og man kan tale om at *få nåd i pæmpa* og at have *ont i pæmpa*.

Bevæger vi os yderligere sydpå, har vi flere mere eller mindre spøgende ord for bagdelen. I alfabetisk rækkefølge kan anføres *akterdækked*, *bågennajn*, *dassijn* (især brugt til børn – man kan fx sige: *du kajn få et hyjnne te å sætta dijn dass på*) og *liggjarijn* (hos Teinnæs illustreret med eksemplet *når di hadde ejn goer liggjara, satte di dom på bröddelåg-*

ged, altså når de bragede hør). Skal man mere spøgefuldt referere til hele lænde- og sædepartiet, har man ordet *bågre* til rådighed, idet man fx kan sige: *hajn slo sai styjt i bågred*.

For benene har man adskillige spøgende ord. Man kan fx tale om *(ben)stikkarna* (særlig på et mindre barn), *bentoied*, *benhâzana* og *benhakkarna* og fx sige: *jå hår ont i dæjn ena benhakkarna*.

Fødderne kan – navnlig hvis de er store eller brede – kaldes for *flarkarna* (eller *flerkarna*), idet man fx kan sige: *sikkena flarker hajn hår*. Bare fødder/tær kan kaldes for *båra flårker*. Det bruges især i bestemt form i betydningen "barbenet", fx *hajn slopp træskona å løvv i båra flarkarna*. Ordet betegner egentlig svømmefoden hos såvel svømmefugle som pattedyr. En anden spøgefuld anvendelse af samme ord finder man ved reference til en dampers skrue eller skrueblade, når man fx siger: *nu ska hajn te brögga flarkarna* (have skruen i gang).

I det bornholmske sprog findes også mange udtryk for personer, der anvender den spøgefulde tale, altså såkaldte spøgefugle.

..... En *åvekjætta* betegner en spøgefugl og er i sig selv spøgende, idet det spiller på forholdet mellem *katt* og *kjætta* (kilde: Bornholmiana.dk)

ÅVEKJÆTTA

Fx betegner *ejn ávekatt/lábekatt* ud over “en abekat” også en spøgefuld person, som når man siger, at *dæjn horriijn e dá ejn ræjti ávekatt* (han er *ávekattaaituer*). En parallel til *ejn ávekatt* er det mindre brugte *en ávekjætta*, der ud over at kunne betegne en spøgefugl, i sig selv er spøgende (*en kjætta* er som bekendt en hunkat, og *ávekjætta* forholder sig dermed til *ávekatt* som *kjætta* forholder sig til *katt*).

Et andet ord for en spøgefugl er *ejn ávansmajn* (vedkommende er *ávansfujller*).

Også *ejn spekkelant* kan bruges om en spøgefugl. Ordets grundbetødning er naturligvis “en speku-

lant”, men det kan overført også betegne en “snu person, en gavtyv”, og derfra er der jo ikke langt til en spøgefugl.

Spøgefuglen kan også kaldes for *ejn gjøggelmágaral/gjøkkelmágara* og *ejn spissbu*. Det sidstnævnte ord, der er lånt fra tysk (“Spitzbube”), eksemplificeres i Espersens ordbog bl.a. på følgende vis: *mijn broer så ota: “Gje mai en paltmør” i stájn for “palthest”, for hájn va soddan ejn spissbu*.

Som de sidste eksempler på betegnelser for spøgefugle kan nævnes *ejn vrawlbois* og *ejn vrawlsnakkara*. Begge ord kan i overensstemmelse med deres ophav også betegne en

vrovlet person, og i hvert fald *vrawlbois* kan også bruges om en person, der ikke forstår at holde styr på sine økonomiske sager.

De spøgende ord, som benyttes af *vrawlsnakkara* og andre spøgefugle, fx det førnævnte *paltmør* for *palthest*, kan bl.a. kaldes for *vrawlør* og *plasérør*, ligesom man kan tale om at *brögga plasér* (eller *brögga spöj/vrawl*).

Mere er der ikke plads til i denne omgang, men i næste nummer vender vi tilbage til temaet, når vi ser nærmere på spøgefulde personbetegnelser.

Bog og foredrag: Fra strandliv til skyttegrav

Den 19. april kommer Peter Mose til Hillerød og fortæller om sin nye bog, *Fra strandliv til skyttegrav*. Det er beretningen om Allinge-Sandvigs 25-årige storhedstid fra omkring 1890 til 1914.

I den periode strømmer tyske turister til Nordbornholm, hvor det ene badehotel efter det andet skyder op – en optur, der slutter brat med udbruddet af Første Verdenskrig.

Tillige er det fortællingen om, hvordan den tyske baron Ohlendorff bistået af det danske finans- og industri-ikon C. F. Tietgen trækker et udkantssamfund, Allinge-Sandvig, op i globaliseringens tidsalder ved at skabe hundredvis af industrijob på Hammerknuden. Indtil også det stenhuggereventyr slutter.

Hvis du vil købe den rigt illustrerede bog fyldt med historiske fotos af opturens glade badeliv, har du flere muligheder.

Lettest er det at bestille den på nettet, eksempelvis hos Saxo, William Dam eller Bog & Ide.

”Fra strandliv til skyttegrav” kan også købes direkte hos forfatteren,

Peter Mose, ved henvendelse på email: mose@hegelundmose.dk.

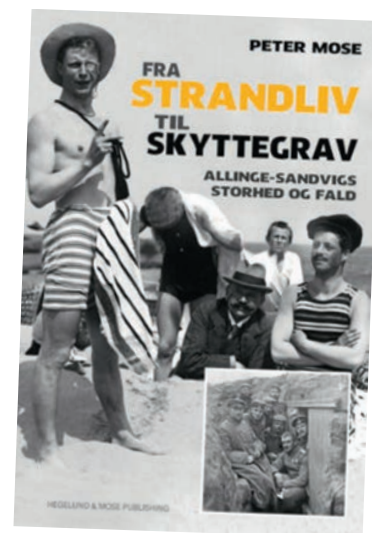
Bogen handler om drømmene, personlighederne og virkelysten i en svunden tid. Om den gyldne epokes bekymringer og konflikter. Samt de fejl, der også blev begået i guldjagten til tider på bekostning af natur og landskab.

”Gå i tyske velhaveres fodspor på Nordbornholm”, skriver Politiken om bogen. Avisen bringer både artiklen i netudgaven og i papiravisen.

Nu er Nordbornholm igen et populært turistmål for både et dansk og internationalt publikum. De fine, gamle badehoteller, der overlevede nedturen og undgik at blive revet ned, byder efter omfattende renoveringer på ny gæster velkommen.

Ligesom der er stor interesse for at bevare de kulturværdier, bymiljøer og landskaber, der gør øen til noget særligt. Bornholm er desuden, som det også gjaldt Allinge-Sandvig efter tyskerboomet, igen økonomisk presset.

”Peter puster liv i Allinge-Sand-

vigs gyldne epoke”, skriver Bornholms Tidende, der bringer et længere interview med bogens forfatter.

Fra strandliv til skyttegrav henvender sig til såvel bornholmere som læsere ”ovrefra” med interesse for den unikke klippeø i en urolig tid, dengang som nu. Eller som Politiken skriver: Bogen henvender sig til alle, der er forelsket i Nordbornholm – og de gamle badehoteller.

Fra arkiverne (Kbh.)

Ved Flemming Thorsen

Hjemstavnsforeningen og Bornholmergarden – del 2.

Som omtalt i seneste nummer af Klippeøen var Hjemstavnsforeningen aktiv i dannelsen af Bornholmergarden.

Det var jo så meget nærliggende at garden blev inviteret med til fejringen af Hjemstavnsforeningens 50-års fødselsdag i 1992. Dette år kunne garden så også fejre sin 10-års fødselsdag.

De 35 medlemmer af garden (uden tambourkorps), som skulle

Bornholmerne kommer

På lørdag bliver der fest i gaden, når 35 orkestermedlemmer fra Bornholmergarden kommer på besøg. Anledningen er, at Bornholms Hjemstavnsforening fylder 50 år, og derfor vil Bornholmstrafikken for en kort bemærkning eksportere garden, så københavnere også kan få glæde af lidt hornmusik. Orkestret er indbudt til et måltid i cafeen hos H. C. Andersen, Nyhavn 69, og som tak går gæsterne kl. 11 fra Bornholmstrafikkens anløbskaj, videre ad Skt. Annæ Plads og Toldbodgade og tværs over Amalienborg Slotsplads, videre forbi Marmorkirken ad St. Kongensgade til Kgs. Nytorv og derefter til Nyhavn.

Berlingske Tidende 13. februar 1992.

Bredgade over Kongens Nytorv til Nyhavn. Hele turen gik fint bortset fra, at det foregik i silende regn. Turen endte ved H. C. Andersens Hus, hvor garden blev beværtet på husets regning og også gav nogle numre i forbindelse med frokosten der.

Både de lokale bornholmske aviser, som Københavneraviserne havde artikler om begivenheden. Bl.a. skrev Bornholms Tidende:

”Hvis Dronning Margrethe elers er hjemme lørdag formiddag, får hun mulighed for at høre Bornholmergarden spille. Garden har opnået den sjældne ære at få lov til at marchere for fuld musik over Amalienborg Slotsplads i hovedstaden for at fejre den bornholmske hjemstavnsforenings jubilæum”.

Om aftenen var garden trukket i galla og var kl. 16.00 modtagelseskommité for de over end 200 festklædte jubilæumsgæster, som mødte op i de imponerende lokaler i Grev Moltkes Palæ. Garden underholdt også, mens gæsterne fandt frem til deres pladser ved de flotte borde.

Det blev også til forskellige festli-

ge numre undervejs i arrangementet inden garden måtte bryde op, for at nå natbåden tilbage til Bornholm. Det var formentlig nogle meget trætte unge mennesker, der efter en lang og oplevelsesrig dag kunne lægge sig i soveposerne på båden.

Privat foto.

Foto: Ole Mik.

med på turen lørdag den 15. februar, rejste med Bornholmstrafikken, som var sponsor for turen frem og tilbage. Foreningen havde fået tilladelse fra hofmarskallatet til at turen kunne gå via Amalienborg, så ved ankomsten til København, marcherede garden fra Kvæsthusbroen og ad Sankt Annæ Plads til Amalienborg Slotsplads. Her gik turen rundt om rytterstatuen 2 gange inden de fortsatte ad

FRA ARKIVERNE (Kbh.)

1945:

Formanden i 1945 var fortsat Valdemar Mogensen.

Klippeøen fik fra det første nummer i 1945 ny forside. Bladet var for de fleste nummers vedkommende på 8 sider, men også nogle på 4 og 12. I juli udkom ingen Klippeø. Julenummeret var på hele 20 sider.

Redaktør for Klippeøen var Ernst Kyhn.

Antallet af medlemmer var ved generalforsamlingen nu oppe på 655 medlemmer.

Arrangementerne blev for største delens vedkommende holdt i det, der i mange år var foreningens klublokaler i Webers Selskabslokaler, Linnésgade 25, København K. Kun til de allerstørste arrangementer blev der lejet lokaler ude i byen.

Stiftelsesfesten blev holdt i Folkets Hus, Enghavevej 40 – se Klippeøen nr. 3-1945. Her modtog foreningen en bogsamling fra den gamle bornholmerforening, der blev stiftet i 1896/97 og ophævet i 1918.

Vi har udsendt en opdatering til alle tidligere lejere i slutningen af oktober. Har du ikke modtaget den email, så har du ikke lejet hus i de seneste to år eller bedt om ikke at modtage opdateringer.

Sæsonen 2025 er nu afsluttet. Vi har igen haft meget fin udlejning, næsten som i 2024. Det blev godt 90 % udlejning med 350 lejere. Vi håber at alle lejere har haft en dejlig ferie på vores smukke ø og lille ferieby.

Igen i år har vi været forskånet for større problemer, og jeg har modtaget positive kommentarer fra mange af jer. Vi har også modtaget flere konstruktive forslag vedr. husene, og det er vi meget glade for, da de alle sammen er med til at forbedre oplevelsen for vores medlemmer. Bookingsystemet er nu indarbejdet og fungerer som vi ønsker. Vi er også glade for

at næsten alle nu betaler med MobilePay ved afregning for EL.

Vi har desværre ikke modtaget de fornødne godkendelser for nye huse nr. 1 og 2, så de vil fremstå uændret, også i 2026.

I stedet installerer vi nu bad i hus 14, og det er på plads før sæsonen åbner i 2026. Det hører med til historien, at vi har modtaget et meget stort tilskud fra et medlem, som beskrevet i Klippeøen. Vi sender i den anledning et hjerteligt TAK til Kirsten Damgaard.

Den gode udlejning i nu flere år betyder, at vi kan fastholde priserne næste år, så det er den gode nyhed for os alle. Undtagelsen er hus 14, fordi vi nu tilbyder bad.

Vi har aftalt med det nærliggende vandrehjem, at man nu kan leje cykler der, såfremt det er et ønske, ligesom det har fungeret fint at leje sengelinned der i flere år.

Vi uddeler huse efter de samme principper:

1. Lejere skal være medlem af en af de 5 bornholmerforeninger.
2. Kontingent skal være betalt rettidigt.
3. Man skal være bosat udenfor Bornholm.
4. Vi tilgodeser ønsker fra medlemmer som ønskede, men IKKE fik hus i 2025.
5. Lejer skal selv benytte huset.

Se i øvrigt lejevilkår og vejledning på hjemmesiden.

Vi vil slette medlemmer i vores system, som ikke længere er medlem i en forening.

Vi åbner for registrering af ønsker mellem ca. 1. december og 25. januar. Man kan ønske 5 lejemål.

Vi glæder os til at byde medlemmerne velkommen til Hjemstavnbyen i 2026.

Paradisbakkerne

– med både Paradis og Helvede samt Adam og Eva

Tekst og foto: Henning Wismann

Paradisbakkerne er et område med mange sprækkedale samt to stenbrud, dels et ved Helletsgård, dels et ved Paradisgård. Paradisbakkerne er privatejet, men med flere fredninger samt adgang for alle. De private lodsejere har sørget for et meget varieret landskab. Det er et område med mange bakker, hvor du kan opleve tætte skove og åbne lyngbakker samt en masse blåbærbuske. I Ravnedal kan du se vandrette skurestriber på den lodrette klippevæg. Min foretrukne rute er gul rute, som går gennem et utroligt spændende område, som bare skal opleves.

For mange går turen til Paradisbakkerne over Slamrebjerg, via Paradisvej forbi først Kåsegård og vi-

dere forbi 27. Slg. og 20. Vg. Begge med navnet Klintebygård, hen til Lisegårdsvejen, og op til parkeringspladsen, som ligger hvor Lisegård lå. Lisegårds marker blev allerede omkring år 1900 delt mellem 6. Vg. og 20. Vg. 6. Vg. ligger lige overfor p-pladsen. Og i dag er 27. Slg. lagt ind under 20. Vg. Det med at flere gårde ved siden af hinanden har samme navn har jeg set flere steder her på Bornholm. Bl.a. Bedegadegårdene i Klemensker og Smørengedgårdene i Vestermarie. Jeg har undersøgt forholdene, da min mormor er født i Klinby (som mor altid udtalte det), 20. Vg. Ibsker. Min mor har fortalt om, hvordan hun kørte med toget fra Rønne i sin barndom, og var med sønnen fra gården rundt i Paradisbakkerne. For ca. 25 år siden lyk-

kedes det mig under en ferie på øen, at få mor med ud på den gule rute, men først her i august lykkedes det at få mine brødre med ud på denne spektakulære vandring, som imponerede dem.

Selvom turen kun er på 6,5 km, vil jeg anbefale at sørge for en god madpakke og rigeligt at drikke, og så afsætte en 4-5 timer til turen og ellers at medbringe et godt kort over området, helt ud til bilveje. Et par gode vandresko eller -støvler anbefales. Du skal også vide at mange steder er mærket med stednavne, som kan genfindes på de fleste kort over området. Og nogle gode billeder må der også gerne være tid til og ikke mindst, er det en tur, som bare skal nydes. Vær opmærksom på at der flere steder er banket rundjern ned

Sti langs Dybedal.

Gamle Dam.

Kandelaber granen med Majdal i baggrunden.

Vestsiden af Majdal.

for at holde på trin, som desværre ikke længere findes. Jeg kan kun opfordre til at gå forsigtigt, når du ser disse jernstænger.

Fra Lisegårdsvejen går du lige frem ad den gamle kirkevej med Ligstenen og videre forbi Kodal frem til Oksemyrevejen, herefter til venstre og kort efter til højre mod Gamle Dam, videre forbi Trommerestenene og videre langs Dybedal. Herefter Troldestuerne og Ravnedal som fortsætter ud i Majdal. Stien går rundt i terrænet og kommer også ned på siden af Majdal. Når du kommer op af Majdal, skal du holde næsen ligeud forbi Kandelabergranen og Midterpilt. Fra Midterpilt går stien ud mod Oksemyrevejen/tidlige kaldet Lindsvej, her drejes til højre og ca. 200 meter fremme i et knæk på

vejen, drejes til venstre ad 1. vej/sti (ruteafmærkning findes lidt inde ad vejen). Jeg mener at der stod et skilt Tværdal på vej mod Grydesø og Rokkestenen. Ved Rokkestenen findes afmærkning mod Fjældstauan. Herfra går stien direkte ned til den gamle kirkevej som følges til højre til p-pladsen ved Lisegårdsvejen.

Du har også mulighed for køre direkte til en parkeringsplads tæt på Gamle Borg, ligesom du kan parkere ved en maskinlade til 20. Vg., hvor der er plancher over stierne nord for Kåsegård, hvor du i det tidlige forår kan finde Hyldegøgeurterne Adam og Eva. Fra Lisegårdsvejen kan du også finde Klintebakken, som har været anvendt som festplads samt opførelsen af et stykke af Martin Andersen Nexø. Der er skiltet lidt nord

for 6. Vg frem mod en løkke med kalve, hvor man skal helt op bag i løkken for at finde Klintebakken. Endelig kan man vælge at starte sin tur fra p-pladsen på Oksemyrevejen.

20. Vg. som min mormor stammer fra, er stadig i familien Mikkelsens besiddelse. I dag kendes gården for travheste og et større svinehold.

Du kan læse mere om Paradisbakkerne:

I bogen *Kom med i Paradiset* af naturvejleder Erik Lind og på Finn Hansens hjemmeside 367ture.dk.

Hjemmesiden for Kåsegård (Ibsker sogn / syd for Paradisbakkerne): søg: Kåsegård og vælg: Kåsegård – Aage V. Jensens Fonde. I venstre side kan du vælge kort, som kan printes.

En af Trommerestenene.

Sti mod Midterpilt.

KV2025

Til kommunalvalget den 18. november 2025 er der iflg. valg.dk 97 kandidater at vælge imellem på Bornholm.

Socialdemokratiet, liste A, sideordnet opstilling med 16 kandidater: Anne Thomas, Kasper Flygare, Ingrid Funch Jørgensen, Mads Randbøll Wolff, Ann Rubæk-Nielsen, Christian Faurholdt Jeppesen, Maria Fromseier Kjærgaard, Karen Lynn Jacobsen, Anne Jensen, Claus Larsen-Jensen, Dennis Jensen, Stig Lodberg, Erik Kryger, Kirsten Wendell, Niels Bertelsen og Henning A. Jensen.

Radikale Venstre, liste B, sideordnet opstilling med 5 kandidater: Søren Brenø, Kristian Kirk Mailand, João Møller, Laila Espersen og Matilde Lissau.

Det Konservative Folkeparti, liste C, sideordnet opstilling med 11 kandidater: Christian Froberg Dahl, Almindingen / Linda Kofoed Persson, Vestermarie / Torben Kofod Ager, Aakirkeby / Mark Palmquist, Østermarie / Christina Kofod Krönlén, Stenseby / Kristoffer Kromand, Rønne / Peter Svarre Fridolf, Svaneke / Mogens Anneberg, Hasle / Ralf Skovgaard, Gudhjem / Flemming Sorth, Saltuna og Anders Møller, Nexø.

Bornholm 360, liste E, partiliste med 2 kandidater: Søren Schow og Heidi Burgedahl.

SF-Socialistisk Folkeparti, liste F, sideordnet opstilling med 7 kandidater: Andreas Grosbøll, Rønne / Molly May Vestergaard, Rønne / Morten Vadstrup Warming, Nexø / Rasmus Sprøtte, Rønne / Sebastian Bloch Jensen, Gudhjem / Ditte Damkjær, Rønne og Britta Sjøstrøm, Østermarie.

Liberal Alliance, liste I, sideordnet opstilling med 3 kandidater: Benedikte Gyes, Allinge-Sandvig / Conrad Severin, Hasle og Margrethe Kjellberg, Rønne.

Fælleslisten Bornholm, liste J, sideordnet opstilling med 4 kandidater: Jonna Nielsen, Joan Prah, Jan Jørgensen og Per Ole Petersen.

Kristendemokraterne, liste K, partiliste med 10 kandidater: Niels Chresten Andersen, Rønne / Betina Juhl Tychsen, Rønne / Bjarne Hartung Kirkegaard, Allinge / Mogens Riis Pedersen, Ibsker / Martin Pihl Sode, Knudsker / Martin Kaltoft, Rønne / Signe Hartung Kjærby, Klemensker / Anders Due Solgaard / Nexø, Hans Ole Bech, Aakirkeby og Hartvig Mumm, Nyker.

Moderaterne, liste M, sideordnet opstilling med 4 kandidater: Kirstine van Sabben, Lars Christian Funk, Lasse Oszadlik og Carina Rasmussen.

Dansk Folkeparti, liste O, sideordnet opstilling med 7 kandidater: René Danielsson, Rønne / Sabine Nicoline Lyngberg, Klemensker / Mette Sode Hansen, Aakirkeby / Jørn Westh, Nylars / Christofer Avelon Damgård, Aakirkeby / Tonny Borrinjaland, Allinge og Bo Ancher Jensen, Snogebæk.

Frie Grønne, liste Q, sideordnet opstilling med 2 kandidater: Stine Zink Kaasgaard og Siobhán Kelleher-Petersen.

Venstre, Danmarks Liberale Parti, liste V, sideordnet opstilling med 10 kandidater: Frederik Tølstup, Brian Kofoed, Sebastian Bærnthsen, Gitte Wittorff, Niels Plum, Jens Hjul-Nielsen, Bent Jørgensen, Diana Brandt Pedersen, Jørgen Oldenburg og Vivian Munch Petersen.

Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg, liste Æ, sideordnet opstilling med 4 kandidater: Michael Hendriksen, Renate Hendriksen, Jonas Ipsen og Magnus Larsen.

Enhedslisten, De Rød-Grønne, liste Ø, partiliste med 12 kandidater: Morten Riis, Gudhjem / Helle Munk Ravnborg, Østerlars / Sanne Friborg, Rø / Jesper Gredsted Smidth, Pedersker / Emil Boesen, Aakirkeby / Tine Astrup Eriksen, Allinge / Allan Pleman, Rønne / Anders Rugtved, Snogebæk / Fiona Højmark-Ross, Allinge / Mads Thordal Trørup, Aarsdale / Julie Castmar, Aakirkeby og Mads Kissow, Aakirkeby.

RV2025

420 kandidater stiller op til det nye regionsråd i Region Østdanmark den 18. november 2025 og deriblandt er der ni fra Bornholm.

Det nye Region Østdanmark er en sammensmeltning af Region Sjælland og Region Hovedstaden og dækker området øst for Storebælt, herunder Bornholm, Sjælland Lolland, Falster og omkringliggende øer.

Regionsrådet kommer til at bestå af 47 medlemmer, og kandidaterne repræsenterer i alt 19 forskellige lister, hvilket er flere end ved det forrige regionalvalg.

I alt bor 155 af kandidaterne i det nuværende Region Sjælland og 265 i Region Hovedstaden – heraf altså 9 på Bornholm.

De ni opstillede fra Bornholm er: Laila Kildesgaard (A), Kristian Kirk Mailand (B), Mogens Anneberg (C), Michael Hendriksen (Æ), Sanne Friborg (Ø), Thomas Garfort (F), Eik Dahl Bidstrup (I), Bjarne Hartung Kirkegaard (K) og René Danielsson (O).

**Sæt
annoncen
i Klippeøen
- den gode
kontakt**

LEHNSGAARD KOLDPRESSET RAPSOLIE

Fremstillet af den fineste afskallede raps.
Dyrket i bornholmsk muld af bornholmske landmænd.
Ren og sund kvalitet til dressing, stegning,
bagning - og grill.
Prøv også krydderolierne
- og den nye økologiske rapsolie.

Spørg efter den i din butik.
Se mere på:
www.lehnsgaard.dk
- eller ring på tlf. 2323 6171

**Skal I til Bornholm
- se om der er
ledige huse i
Hjemstavnsbyen**

hjemstavnsbyen.bookhus.dk.

ABONNÉR PÅ BORNHOLM

Få e-avisen seks dage om ugen og fuld adgang til alle artikler på tidende.dk

SÅDAN GØR DU:

Send en e-mail til abonnent@tidende.dk
og notér "Hjemstavnsforening" i emnefeltet

DIN PRIS
1.199,-
PR. ÅR
SPAR 1.316,-

Bornholms Tidende

Sammen om Bornholm

Afsender: Fuglehavevej 100, 2750 Ballerup

Indmeldelsesblanket

Undertegnede ønsker at blive medlem
af hjemstavnsforeningen i

- ☐ København
☐ Hillerød
☐ Roskilde
☐ Fyn
☐ Jylland

Navn: _____

Adresse: _____

Tlf.: _____

Mail: _____

Fødested: _____

Fødselsdato: _____

År: _____

Fødenavn: _____

- ☐ Mine runde år må omtales i
KLIPPEØEN

Mailen til Bent Christiansen:
1bent@c.dk

AKTIVITETSKALENDER

KØBENHAVN:

Søndag den 4. januar 2026: Banko kl. 13.00
Søndag den 25. januar 2026: Hygge/foredrag kl. 13.00
Søndag den 8. februar 2026: Banko kl. 13.00
Søndag den 22. februar 2026: Stiftelsfest kl. 13.00
Søndag den 22. marts 2026: Generalforsamling kl. 13.00.
Alle aktiviteter foregår i Frihedens Idrætscenter
Hvidovrevej 446, Hvidovre.

HILLERØD:

Søndag den 11. januar 2026 kl. 14.00:
Foredrag: "Bornholmerne – et folkefærd for sig?"
Søndag den 15. februar 2026 kl. 14.00:
Foredrag: Naturbornholm, direktør Kim Koch-Hansen

ROSKILDE:

Søndag den 22. februar kl. 13.00: Generalforsamling

FYN:

Søndag den 25. januar 2026: Eva Fatum fortæller om sit
spændende liv som folketingsmedlem
Torsdag den 12. marts 2026: Generalforsamling

JYLLAND:

Lørdag den 28. februar 2026: Generalforsamling

Redaktionen sluttet 1. november, 2025.
Deadline næste nr.: 1. januar, 2026.